

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

**Ορυκτός πλούτος – παρούσα κατάσταση και
προοπτικές**

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Η σημασία του εξορυκτικού κλάδου για την ελληνική οικονομία

Ο ελληνικός ορυκτός πλούτος αποτελείται από μια μεγάλη ποικιλία ορυκτών όπως και διακοσμητικών πετρωμάτων, με πολλές και σημαντικές χρήσεις στην βιομηχανία και στην καθημερινή ζωή

Η σημασία του εξορυκτικού κλάδου για την ελληνική οικονομία (συν.)

- Σημαντικός οικονομικός τομέας της χώρας
- Απαραίτητος για σειρά βιομηχανικών κλάδων
- Εξωστρεφής
- Έντονα εξαγωγικός
- Συμβάλει ουσιαστικά στην περιφερειακή απασχόληση και ανάπτυξη

Η σημασία του εξορυκτικού κλάδου για την ελληνική οικονομία (συν.)

Η εξορυκτική βιομηχανία αναπτύσσεται στην περιφέρεια, παράγοντας πλούτο σε δύσκολες και απομακρυσμένες περιοχές, εκεί όπου η φύση έχει χωροθετήσει τα κοιτάσματα και τα πετρώματά της.

Μαζί με τις βασικές μεταλλουργίες απασχολεί στην περιφέρεια 22.000 άμεσα εργαζόμενους και 90.000 έμμεσα.

Η σημασία του εξορυκτικού κλάδου στην ανάπτυξη της περιφέρειας

- Ασβεστολιθικά αδρανή – δομικά υλικά

Λειτουργούν 70 εγκεκριμένες λατομικές περιοχές στην περιφέρεια με ετήσια παραγωγή που υπερβαίνει τους 90 εκ. τον.

- Λατομεία μαρμάρου

Λειτουργούν 210 λατομεία ιδιαίτερα στην περιφέρεια, παράγοντας ετησίως 2,5 εκ. τον. προϊόντων.

- Μεταλλεύματα

Υπάρχουν εκμεταλλεύσεις σε 7 νομούς της χώρας και παράγονται ετήσια 5,5 εκ. τον.

Η σημασία του εξορυκτικού κλάδου στην ανάπτυξη της περιφέρειας (συν.)

➤ Βιομηχανικά ορυκτά

Παράγονται ετήσια 6 εκ. τον. περίπου σε 12 νομούς της χώρας.

➤ Ενεργειακά ορυκτά (λιγνίτης)

Παράγονται ετήσια 65 εκ. τον. περίπου σε 3 νομούς της χώρας αφήνοντας πρόσοδο που υπερβαίνει τα 380 εκ.€ ανά έτος.

Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τις πρώτες ύλες (Raw Materials Initiative)

Νέα ευρωπαϊκή πολιτική για τις πρώτες ύλες και την εξασφάλιση προμηθείας τους στην Ε.Ε

➤ Εσωτερικός πυλώνας

Προτεραιότητα στην εκμετάλλευση των ευρωπαϊκών πρώτων υλών με αντίστοιχη σωστή διαχείριση αποβλήτων.

Βασικά σημεία: Διευκόλυνση προσβασιμότητας ορυκτών πόρων, βελτίωση ευρωπαϊκής & εθνικής νομοθεσίας, απλοποίηση αδειοδοτήσεων έργων, βελτίωση επιδόσεων εξορυκτικών επιχειρήσεων.

Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τις πρώτες ύλες (Raw Materials Initiative)(συν.)

➤ Διεθνής πυλώνας

Εξασφάλιση βιώσιμης ανάπτυξης της εκμετάλλευσης ορυκτών πόρων από άλλες χώρες εκτός Ε.Ε.

Εξασφάλιση ότι οι εισαγόμενες πρώτες ύλες από τρίτες χώρες έχουν παραχθεί με σεβασμό στις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.

➤ Πυλώνας βελτίωσης ανθρώπινου δυναμικού εντός & εκτός Ε.Ε

Επένδυση στις ικανότητες και γνώσεις του ανθρώπινου δυναμικού ιδιαίτερα σε χώρες εκτός Ε.Ε.

Βελτίωση επιδόσεων Η&Σ. Προσέλκυση νέων.

Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τις πρώτες ύλες (Raw Materials Initiative)(συν.)

➤ Πυλώνας αποδοτικότερης χρήσης πρώτων υλών.

Αποδοτικότερη εκμετάλλευση πηγών πρώτων υλών.

Αξιοποίηση δευτερογενών πρώτων υλών και παραπροϊόντων.

Επενδύσεις R&D.

Νεωτερισμοί, ανακύκλωση, νέες τεχνολογίες και νέα υλικά φιλικώτερα στο περιβάλλον.

➤ Πυλώνας γνώσης

Πανεπιστημιακά προγράμματα σχετικά με τη βιώσιμη χρήση των ορυκτών πόρων. Ενιαία δεδομένα για π.υ.

Ενημέρωση κοινής γνώμης.

Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τις πρώτες ύλες (Raw Materials Initiative)(συν.)

Επιμέρους δράσεις

- Προσδιορισμός κρίσιμων υλικών (criticalities) για την Ευρωπαϊκή Βιομηχανία.
- Ανταλλαγές καλών πρακτικών (best practices) μεταξύ κρατών μελών σε θέματα χωροταξικού σχεδιασμού και εκμετάλλευσης ορυκτών πόρων, αδειοδοτικού πλαισίου για έρευνα και εκμετάλλευση, προστασίας περιβάλλοντος και βιώσιμης ανάπτυξης όπως και βελτίωσης των γνώσεων και των δεδομένων που αφορούν τα αποθέματα των ευρωπαϊκών πρώτων υλών (Geological Surveys).

Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τις πρώτες ύλες (Raw Materials Initiative)(συν.)

Άμεσα προτεινόμενα μέτρα από Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εφαρμογή της πρωτοβουλίας για τις πρώτες ύλες

Βασικός σκοπός ή βελτίωση της μακροπρόθεσμης διαθεσιμότητας των πρώτων υλών στην Ε.Ε.

- Να ληφθούν ολοκληρωμένα μέτρα τόσο από την Ε.Ε. όσο και από τα κράτη-μέλη ώστε να προωθηθεί περαιτέρω η εκμετάλλευση των αξιόλογων Ευρωπαϊκών κοιτασμάτων ορυκτών πόρων – θέσπιση εθνικών μεταλλευτικών πολιτικών.
- Παράλληλη ενίσχυση της τεχνογνωσίας και της ανάπτυξης νέων τεχνολογιών.

Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τις πρώτες ύλες (Raw Materials Initiative)(συν.)

- Να ενθαρρυνθεί η διατήρηση της διαφάνειας στην παγκόσμια αγορά πρώτων υλών.
- Μείωση των αποβλήτων.
- Μέγιστη αξιοποίηση των παραγόμενων υλικών.
- Μέγιστη αποδέσμευση της παραγωγής από την κατανάλωση φυσικών πόρων (decoupling).
- Προώθηση της βιώσιμης αξιοποίηση των ορυκτών πόρων και της ανακύκλωσης.
- Κατάλληλος χωροταξικός σχεδιασμός σε σχέση με πρώτες ύλες. Κατάλληλο αδειοδοτικό πλαίσιο.

Βιώσιμη ανάπτυξη των ορυκτών πόρων

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Οι νέοι στόχοι όπως τίθενται με την εφαρμογή των ευρωπαϊκών οδηγιών, τους βασικούς άξονες της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας για τις πρώτες ύλες και τις προτεινόμενες «καλές πρακτικές» από την ευρωπαϊκή επιτροπή **συνθέτουν ένα νέο πλαίσιο για την έρευνα και την αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου.**

Συγκεκριμένα:

- Ελαχιστοποίηση παραγόμενων αποβλήτων.
- Ελαχιστοποίηση ή μηδενισμός έκλυσης ρύπων προς το περιβάλλον.

Βιώσιμη ανάπτυξη των ορυκτών πόρων (συν.)

- Αξιοποίηση παραπροϊόντων, υπολειμμάτων εξόρυξης και κατεργασιών ως δευτερογενή βασικά υλικά.
- Μείωση χρησιμοποιούμενης ενέργειας και νερού.
- Βέλτιστη χρήση υπάρχουσών πρώτων υλών και ορυκτών πόρων.
- Ανακάλυψη νέων χρήσεων σε ήδη γνωστά υλικά.
- Ανακάλυψη νέων υλικών φιλικότερων στο περιβάλλον.
- Αξιοποίηση ανακυκλώσιμων πρώτων υλών.
- Νέες τεχνολογίες αποκατάστασης.
- Εναλλακτικές χρήσεις γης σε χώρους εκμετάλλευσης.

Βιώσιμη ανάπτυξη των ορυκτών πόρων (συν.)

Νεωτερισμοί

Εξειδικευμένη έρευνα

Μεταλλευτική πολιτική

Βιώσιμη ανάπτυξη των ορυκτών πόρων (συν.)

Πεδία έρευνας

- Μη ορατές και τεχνολογικά προηγμένες εκμεταλλεύσεις.
- Καινοτόμες διαδικασίες, αυτοματισμός και βελτιστοποίηση
- Επαρκής χρήση υλικών, ενέργειας και υδάτων.
- Ελαχιστοποίηση εκπομπών.
- Βελτιστοποίηση χημικών – βιοχημικών διαδικασιών.
- Γεωπληροφοριακά συστήματα.
- Καινοτόμες τεχνολογίες μεταλλευτικής έρευνας.

Βιώσιμη ανάπτυξη των ορυκτών πόρων (συν.)

- Βελτίωση χρήσης ελληνικών πρώτων υλών – νέες χρήσεις, ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, αύξηση προστιθέμενης αξίας.
- Ανακύκλωση και εναλλακτικές πρώτες ύλες.
- Διαχείριση και αξιολόγηση – μέτρηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Εμπόδια στη βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου

Έλλειψη συγκεκριμένης πολιτικής για τις ορυκτές πρώτες ύλες από την ελληνική πολιτεία

Συνέπειες:

- Χρονοβόρες και πολύπλοκες διαδικασίες αδειοδότησης
- Έλλειψη Ολοκληρωμένου Χωροταξικού Σχεδιασμού
- Γραφειοκρατία
- Προκαταλήψεις και στείρα κριτική
- Έλλειψη ανοιχτού και ειλικρινούς διαλόγου
- Προβλήματα προσβασιμότητας (δίκτυο Natura)
- Ελλιπείς μηχανισμοί ελέγχου

Εθνική Μεταλλευτική Πολιτική

Σύσταση επιτροπής από το ΥΠΕΚΑ με τη συμμετοχή στελεχών του Υπουργείου, ΤΕΕ, ΓΕΩΤΕΕ, ΣΜΕ για επεξεργασία πρότασης.

Βασικοί άξονες:

- Η Εθνική Πολιτική για τον ορυκτό πλούτο βασικό συστατικό της Εθνικής & Περιφερειακής Αναπτυξιακής Πολιτικής της χώρας.
- Χωροταξικός σχεδιασμός – διασφάλιση βιώσιμης ανάπτυξης ορυκτού πλούτου.
- Βελτίωση κανονιστικού πλαισίου αδειοδότησης – λειτουργίας έργων έρευνας και εκμετάλλευσης.

Εθνική Μεταλλευτική Πολιτική (συν.)

- Προώθηση διαλόγου – αποδοχή από τοπικές κοινωνίες.
- Εκπαίδευση – έρευνα – καινοτομία.
- Αποδοτικότητα στη χρήση ορυκτών πρώτων υλών.

Προϋποθέσεις:

- Βαθιά γνώση του μεταλλευτικού δυναμικού της χώρας.
- Εξασφάλιση της βιωσιμότητας των «κρίσιμων» πρώτων υλών για τη χώρα.
- Σεβασμός στο περιβάλλον.
- Προοπτικές της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας αγοράς πρώτων υλών.

Εθνική Μεταλλευτική Πολιτική (συν.)

Η ελληνική κοινωνία για μία ακόμα φορά μπορεί να βασίσει την ανάπτυξή της και τα σημερινά της αδιέξοδα στην βέλτιστη αξιοποίηση του ορυκτού της πλούτου.

Απασχόληση

- Νέες θέσεις στην εκμετάλλευση.
- Νέες θέσεις στην έρευνα ορυκτών πόρων.
- Νέες θέσεις στην έρευνα για την καλύτερη αξιοποίηση των πρώτων υλών και των υποπροϊόντων.
- Νέες θέσεις στην έρευνα για καινοτομίες μεθόδων εκμετάλλευσης και κατεργασιών.
- Νέες θέσεις σε θέματα περιβάλλοντος και αποκατάστασης.

Χ. ΚΑΒΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΤΗΣ Σ.Μ.Ε.